LP 4 Hărțile parametrilor de fragmentare a reliefului

1. Densitatea fragmentării orizontale a reliefului – Densitatea de drenaj

1.1 Definiție

Densitatea fragmentării orizontale a reliefului (Grigore, 1979, Ungureanu, 1989) sau densitatea de drenaj (drainage density) reprezintă raportarea lungimii rețelei hidrografice/ de drenaj pe unitatea de suprafață (în general km²), exprimând gradul de fragmentare pe orizontală a reliefului.

1.2 Modalități de calcul

Calculul densității de drenaj presupune calcularea lungimii rețelei hidrografice (exprimată de linia albastră continuă de pe hărțile topografice) sau a celei de drenaj (exprimată de linia albastră conținuă de pe hărțile topografice plus linia albastră întrruptă, eventual și prelungirea rețelei hidrografice ca rețea de drenaj funcție de inflexiunea curbelor de nivel sau abrupturile naturale), și raportarea ei la unități de suprafață, reprezentate fie de pătratele unor caroiaje, fie de bazine hidrografice (Fig. 1a și 1b).

1.3 Reprezentare grafică

Grafic, valorile obținute pot fi reprezentate fie folosind metoda cartogramelor (pe caroiaj sau bazin hidrografic), fie metoda izoliniilor.

1.4 Semnificația densității fragmentării orizontale a reliefului

Ca parametru geomorfologic al bazinelor hidrografice, dar și al reliefului în întregimea sa, densitatea de drenaj se corelează foarte bine cu debitul (Gregory și Walling, 1968, Ichim et. al., 1998), fiind astfel un parametru relaționat de dinamica actuală a reliefului. Și la nivelul geomorfologie tectonice sau structurale densitatea de drenaj poate releva relațiile dintre forme și procese/factori geomorfologice(i).

2. Adâncimea fragmentării reliefului – Fragmentarea verticală a reliefului – Energia de relief

2.1 Definiție

Energia de relief (Partsch, 1911 după Zakrzewska, 1967), cunoscută și sub numele de fragmentare verticală a reliefului sau adâncimea fragmentării reliefului (Grigore, 1979, Ungureanu, 1989), reprezintând variația pe verticală a altitudinii pe unitatea de suprafață.

2.2 Modalități de calcul

Calculul energiei de relief presupune găsirea și scăderea altitudinii minime din cea maximă de pe o anumită suprafață, fiind folosite fie caroiaje, fie ferestre glisante (pentru formatele digitale raster) sau bazine hidrografice (Fig. 2a și 2b).

2.3 Reprezentare grafică

Grafic, valorile obținute pot fi reprezentate fie folosind metoda cartogramelor, fie metoda izoliniilor.

2.4 Semnificația geomorfologică a energiei de relief

Energia de relief are semnificație atât în geomorfologia dinamică, cât și în cea tectonică sau structurală. În geomorfologia dinamică se poate relaționa cu intensitatea proceselor geomorfologice actuale (citare).

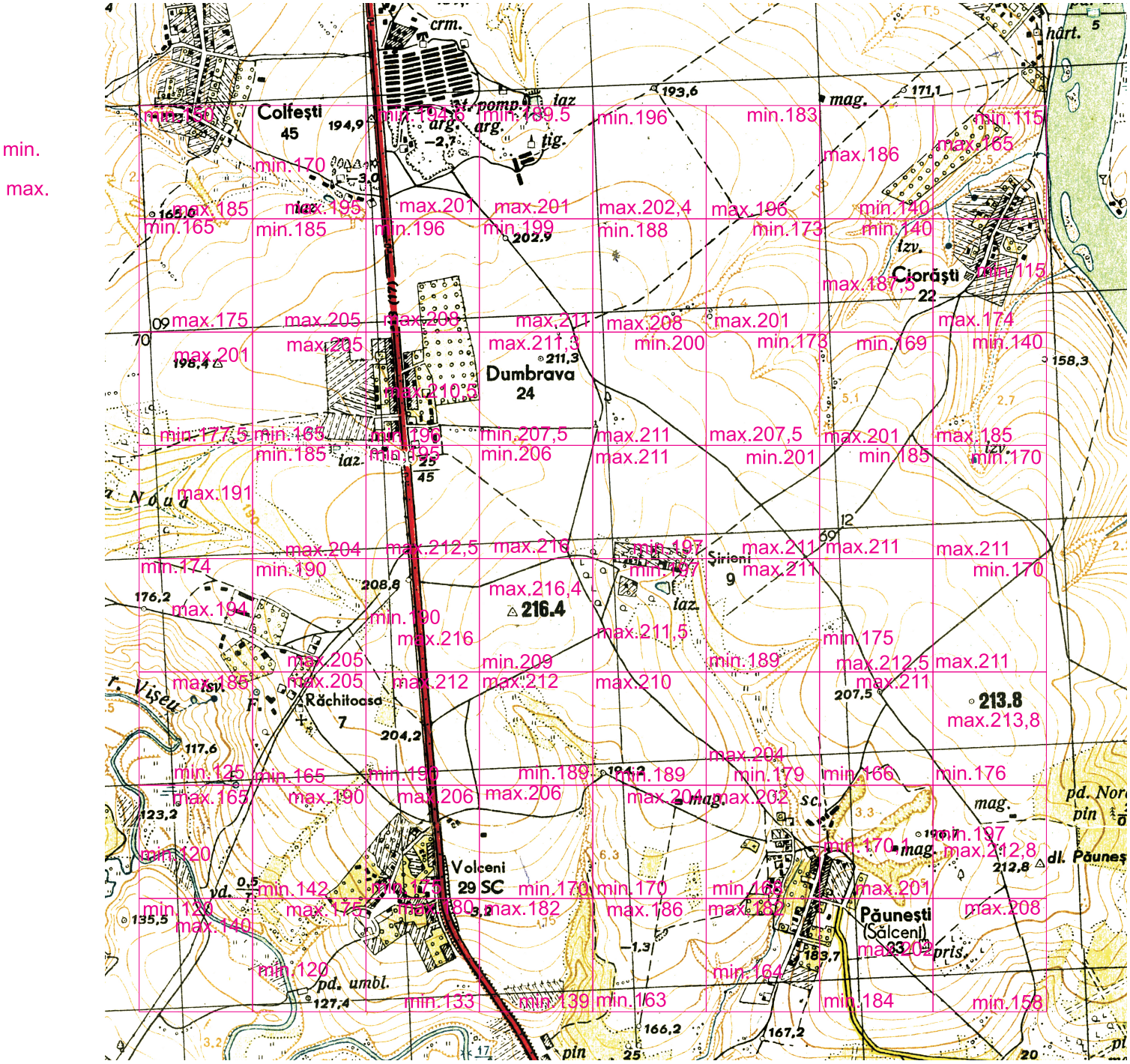

Fig. 2a Identificarea altitudinilor maxime și minime de pe caroiajul construit folosind caroiajul kilometric al proiecției Gauss-Krueger

3. Planșa Parametrilor de fragmentare a reliefului

Pe o foaie de calc A4:

- se construiește pornind de la caroiajul rectangular al hărții scara 1:25 000 un caroiaj cu latura de 250 m (1 cm distanță grafică) pe o suprafață de minim 4 km²;
- se extrage rețeaua hidrografică permanentă și cea nepermanentă (temporară) și se prelungește aceasta funcție de inflexiunea curbelor de nivel, pentru a se putea obține rețeaua de drenaj;
- se întocmește harta densității fragmentării reliefului fie prin metoda cartogrmaelor, fie prin metoda izoliniilor;
- se extrage corespunzător fiecărui pătrat de caroiaj altitudinea maximă și cea minimă, apoi se calculează diferența dintre cele două;
- se întocmește harta adâncimii fragmentării reliefului fie prin metoda cartogramelor, fie prin metoda izoliniilor;
- se completează schema logică de analiză geomorfologică a hărților topografice, pentru parametrii de fragmentare a reliefului;

Referințe bibliografice

Băican, V., (1988, 2003) - *Cartografie-Topografie. Lucrări practice*, Edit. Univ. Al. I. Cuza, Iaşi.

Direcţia Topografică Militară – Harta pentru învăţământ nr. 1-25, U-34-37-B-c (POENI).

Gregory, K. J. & Walling, D. E. (1968) *The variation of drainage density within a catchment*, Bull. Int. Assoc. Sci. Hydrol. 13(2), 61-68.

Grigore, M., (1979) - *Reprezentarea grafică şi cartografică a formelor de relief, ,* Universitatea Bucureşti.

Ichim, I, Rădoane Maria, Rădoane N., Grasu C., Miclăuș Crina, (1998) – *Dinamica sedimentelor. Aplicație la râul Putna – Vrancea*, Edit. Tehnică, București.

MINISTERUL FORŢELOR ARMATE ALE R.P.R. MAREL STAT MAJOR (1962) - *Atlas de semne convenţionale, caractere de scriere şi prescurtări pentru hărţile topografice la scările 1:25 000, 1:50 000 şi 1:100 000*, Direcţia Topografică Militară, Bucureşti.

MINISTERUL FORŢELOR ARMATE ALE R.P.R. MAREL STAT MAJOR (1960) - *Atlas de semne convenţionale pentru hărţile topografice la scările 1:10 000 şi 1:5 000*, Direcţia Topografică Militară, Bucureşti.

MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE, SILVICULTURII ŞI APELOR (1971) – *Atlas de semne convenţionale pentru planurile topografice la scările 1:2 000, 1: 1000 şi 1:500*, Direcţia Generală de fond funciar şi cadastru, Bucureşti.

MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE, SILVICULTURII ŞI APELOR (1978) – *Atlas de semne convenţionale pentru planurile topografice la scările 1:5 000, 1:2 000, 1: 1000 şi 1:500*, Direcţia Generală de fond funciar şi cadastru, Bucureşti.

Niculiță M., Niculiță Iuliana Cornelia, (2008) – *Raster computation of relief*, Analele Univ. "Al. I. Cuza" Iași, Tom L, s. II – c, Geografie, p. 19-24.

min.150 35 max.185	25 min.170 max.195	min.194.6 6,4 max.201	min.189.5 11,5 max.201	min.196 6,4 max.202,4	min.183 13 max.196	max.186 46 min.140	min.115 max.165 50
min.165 10 max.175	min.185 25 max.205	min.196 12 max.208	min.199 12 max.211	min.188 20 max.208	min.173 24 max.201	min.140 47,5 max.187,5	59 min.115 max.174
max.201 min.177,5	max.205 min.165	max.210,5 min.196	max.211,3 min.207,5	min.200 10 max.211	min.173 34,5 max.207,5	min.169 32 max.201	min.140 45 max.185
max.191	min.185 max.204	min.195 max.212,5	min.206 max.216	max.211 min.197	min.201 10 max.211	min.185 16 max.211	min.170 31 max.211
min.174 max.194	min.190 max.205	min.190 max.216	max.216,4 min.209	min.197 max.211,5	max.211 min.189	min.175 max.212,5	min.170 max.211
max.185 min.125	max.205 min.165	max.212 min.190	max.212 min.189	max.210 min.189	max.204 min.179	max.211 min.166	max.213,8 min.176
max.165 min.120	max.190 min.142	max.206 min.175	max.206 min.170	max.204 min.170	max.202 min.168	min.170,1 max.201	min.197 max.212,8
min.120 max.140	max.175 min.120	max.180 min.133	max.182 min.139	max.186 min.163	max.182 min.164	max.202 min.184	max.208 min.158

Fig. 2b Obținerea diferenței de nivel

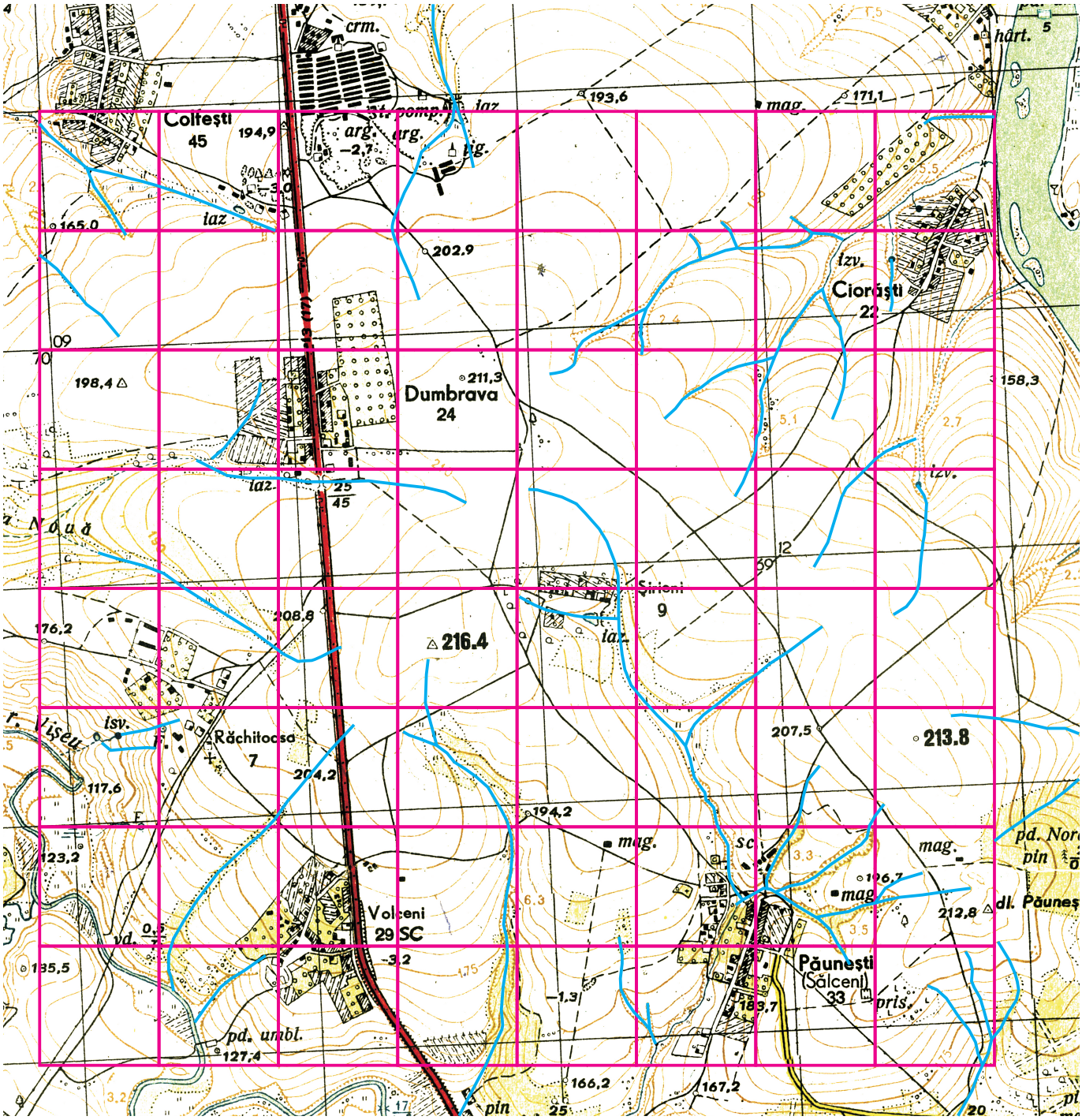

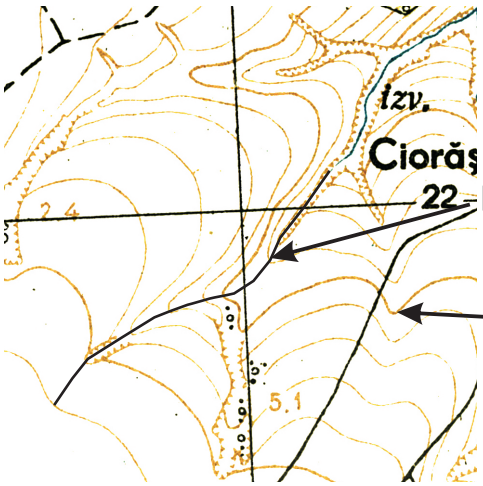

rețea hidrografică permanentă

rețea hidrografică prelungită

inflexiunea curbelor de nivel

Fig. 1a Prelungirea rețelei hidrografice după inflexiunile curbelor de nivel

Ungureanu Irina (1988), - *Cartare, cartografiere şi elemente de analiză geomorfologică: caiet de lucrări practice*, Ed. Univ. Al. I. Cuza, Iaşi

*** (1965) - *Îndrumător pentru cercetări geografice. Cercetări fizico-geografice*, Societatea de Ştiinţa Naturale şi Geografice din RPR, Biblioteca Şcolarului, Nr. 2, Bucureşti.

Zakrzewska Barbara, (1967) – *Trends and Methods in Land Form Geography*, Annals of the Association of American Geographers, Vol. 57, No. 1, p. 128-165.